

روایت‌های دست اول از مردی که نامش حال معروف پرده‌فروشی‌های شهر است

۲

«تعبدی»

فقط یک پزشک

قاسم فتحی | خیابان تعبدی در محله عامل، امروز بیش از هر چیز با پرده‌ها و طاقه‌های پارچه‌اش شناخته می‌شود؛ مسیری تجاری که در کمتر از دودهمه به یکی از نقاط پررفت و آمد خرید تبدیل شده است. اما زیر این ظاهر پرهیاهو، تاریخی آرام و کم صدا جریان دارد؛ تاریخی که بسیاری از رهگذران و حتی کسبه محل از آن بی‌خبرند. کمتر کسی می‌داند نام این خیابان از کجا آمده و تعبدی چه کسی بوده است. نه تابلویی روایتش را بازگو می‌کند و نه نشانی از گذشته در آزدحام مغازه‌ها پیدا است. برای یافتن پاسخ، باید از هیاهوی مغازه‌ها فاصله گرفت، از سر ناچاری به آن سوی خیابان رفت. وارد یکی از کوچه‌های خیابان عامل، عامل ۹، شد و پای صحبت کسانی نشست که هنوز خاطره مردی را به یاد دارند که روزگاری نبض این محله با قدم‌های او می‌تپید؛ دکتر محمد باقر تعبدی. همان کوچه‌ای که اهالی‌اش می‌گویند سال‌ها «تعبدی» نام داشته، ولی حالا اسمش تغییر کرده است.

پزشکی که به خاطر

کودکی‌اش نقل می‌کند؛ «صبح پیش از آنکه راهی و اگر نسخه‌ای لازم بود مایه دلگرمی و قوت قلب طبابتش به دیوارهای ما رادرو که پس‌کوچه‌ها را نداف هنوز تابلوآبی رنگ نصب شده بود، به خوبی بیست سال پیش، دست شد، دیگر خبری از ایشا آگهی فوتشان رادروزنا اما آنچه هنوز خاطر این است؛ نام اینجاست تعبدی برای اعتراض به شهرد با این حال، جالب است تعبدی صادر می‌شود؛ آن نام را فراموش کنند.»

ترکیب طبابت و فعالیت رسانه‌ای

دکتر محمد باقر تعبدی از آن چهره‌هایی بود که در یک تعریف ساده نمی‌گنجند. او پزشک بود، اما فراتر از طبابت می‌اندیشید و عمل می‌کرد. فردی فعال در عرصه‌های سیاسی، اجتماعی و صاحب امتیاز هفته‌نامه‌ای به نام «آهنگ خاور»، نشریه‌ای که در دهه ۴۰ شمسی منتشر می‌شد و به دلیل لحن صریح و انتقادی‌اش، سرانجام توقیف شد.

دکتر تعبدی مطبی در پایین خیابان داشت و در دارالشفای حضرتی نیز بیماران را درمان می‌کرد. ترکیب طبابت و فعالیت رسانه‌ای در آن سال‌ها، نشان از شخصیتی داشت که تنها به حرفه خود بسنده نمی‌کرد و دغدغه‌های اجتماعی و سیاسی نیز در وجودش ریشه داشت.

او در انجمن‌های محلی حضور فعالی داشت و نامش میان اهالی شهر شناخته شده بود. با این همه، تضاد تلخ ماجرا اینجاست که از زندگی شخصی‌اش اطلاعات چندانی بر جای نمانده است؛ نه سال دقیق تولدش روشن است و نه تاریخ درگذشتش با قطعیت ثبت شده. آنچه امروز مانده، نه اسناد رسمی، بلکه حافظه مردم و همسایگان اوست.

آن طرف پرده از تعبدی نشانی نبود

می‌دانستیم در راسته پرده‌فروش‌ها که به نام دکتر تعبدی نام‌گذاری شده است، احتمالاً کسی اطلاعاتی از خود او ندارد. هیچ‌یک از فروشندگان نمی‌دانستند وجه تسمیه این خیابان چیست یا حتی آیا شخصی با این نام واقعا وجود خارجی دارد یا نه. این موضوع هم طبیعی بود؛ بیشتر کاسبان این کوچه آن قدر سابقه نداشتند که خود دکتر را به یاد بیاورند. بسیاری از مغازه‌ها چند بار دست به دست شده بود؛ عده‌ای شغل پدرشان را ادامه می‌دادند و برخی نیز تازه به جمع کاسبان محل پیوسته بودند. شمار اندکی هم علاقه چندانی به دانستن تاریخ کوچه و نام‌گذاری‌هایش نشان نمی‌دادند و صراحتاً اظهار بی‌اطلاعی می‌کردند و همان ابتدا آب پاکی را روی دستمان می‌ریختند.

با این حال، یکی دو نفرشان سر نخ‌هایی داشتند. دست‌کم می‌دانستند که دکتر تعبدی چه کاره بوده و خانه‌اش کجا قرار داشته است و باید از کجا سرخط ماجرا را جست‌وجو کنیم و بی‌دلیل معطل نشویم. همان تعداد اندک، ما را به جای دیگری راهنمایی کردند. در واقع، اصل ماجرا خارج از همین کوچه‌ای است که به نام تعبدی شناخته می‌شود.

همسایه‌ها و اهالی محله از این تغییر نام گلایه مند بودند و هنوز هم امید دارند روزی، نام محله دوباره به «تعبدی» برگردانده شود.

